

Osmanlı Bilimi Araştırmaları, XVI/1 (2014): 106-117

2014 YILINDA BİLİM, TEKNOLOJİ VE ECZACILIK TARİHİ KONULARINDA TÜRKİYE'DE VEYA TÜRKİYE BAĞLANTILI OLARAK DÜZENLENEN BAZI ETKİNLİKLER

Derleyen: Feza Günergun*

2014 yılı içinde Ankara, İstanbul, Kayseri ve St. Petersburg'da düzenlenen toplantı, sempozyum ve konferanslarda; bilim, teknoloji, eczacılık ve haritacılık tarihini konu alan bir dizi bildiri sunulmuştur. Bu bilimsel etkinliklerin programları, kısa notlarla, kronolojik olarak aşağıda verilmiştir

MERS OTTOMANES: DE LA MÉDITERRANÉE À L'OCÉAN INDIEN (Ocak-Kasım 2014)

Ekim 2010'dan 2014 yılı sonuna kadar, İstanbul'daki Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü'nde (IFEA), Prof. Dr. Dejanirah Couto'nun (École Pratique des Hautes Études, EPHE, Paris) koordinatörlüğünde düzenlenen "Mers Ottomanes: de la Méditerranée à l'Océan Indien" (Osmanlı Denizleri: Akdeniz'den Hint Okyanusu'na) başlıklı konferanslar dizisinde, Osmanlı denizcilik ve haritacılık tarihiyle ilgili 32 konferans verilmiştir. 2014 yılı konferanslarının listesi aşağıda verilmiştir. 2010-13 konferanslarının listesi IFEA'nın web sitesinde (<http://www.ifea-istanbul.net>) bulunmaktadır.

Pascal Lebouteiller, L'évolution de la représentation du Bosphore à travers les collections de plans et cartes de l'IFEA, 13 Ocak 2014.

Giulia Boetto, Shipping in the ports of Rome and Naples (Italy): highlights on working boats under the Roman Empire to understand later shipbuilding, 24 Şubat 2014

Nicolas Vatin, Les Ottomans en Méditerranée au XVIe siècle, 14 Nisan 2014

Zoltan Biedermann, From Van to the Caspian Sea: Portuguese and Italian Maps of Eastern Anatolia and Armenia, 1500-1600, 19 Mayıs 2014

Faruk Bilici, Les cartes des Détroits et d'Istanbul issues de la mission Gravier d'Oritères au XVIIe siècle, 27 Ekim 2014

Mitia Frumin, François Kauffer: a cartographer in foreign service?, 24 Kasım 2014

---

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilim Tarihi Bölümü, 34134 İstanbul, fezagunergun@yahoo.com

Konferanslar, IFEA tarafından videoya alınmış olup, bazılarının kayıtlarını aşağıdaki adresten izlemek mümkündür: http://www.ifea-istanbul.net/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=403%3Aconf%C3%A9rences-en-ligne--histoire&Itemid=315&lang=tr

XI. TÜRK ECZACILIK TARİHİ TOPLANTISI (25-28 Mayıs 2014)

Kayseri’de 25-28 Mayıs 2014 tarihlerinde, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi tarafından düzenlenen XI. Türk Eczacılık Tarihi Toplantısı’nın bilimsel programı aşağıda sunulmuştur. Toplantıyla ilgili diğer bilgiler, toplantının web sayfasında (<http://www.tett2014.org/index.html>) yer almaktadır.

25 Mayıs 2014

Açılış konuşmaları

Müberra Koşar, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanı

Fahrettin Keleştemur, Erciyes Üniversitesi Rektörü

Afife Mat, Azteklerden Günümüze Çikolatanın Sağlıkta Önemi (Davetli konuşma)

Ekrem Sezik, Geçmişten Günümüze Bitkilerle Tedavide Eczacı-Aktar Mücadelesi (Davetli konuşma)

26 Mayıs 2014

Birinci Oturum (Başkan: *Afife Mat*)

Sabine Anagnostou, Tarihte Bitkilerle Tedavi Geleneği: Modern Fitoterapötiklerin Gelişimi İçin Bir Fırsat (Davetli konuşma)

Alain Legrand, Chevreul: Ressamların Sevdığı Kimyacı (Davetli konuşma)

Şeref Etker, Prof. Dr. Pharm. Triyantafillo K. Ladakis ve Doktora Tezi: ‘Türkiye’de Eczacılık’ (1908)

Cüneyt Kemal Buharalıoğlu, Homeros’tan Günümüze Farmakon Kavramının Gelişimi

İkinci Oturum (Başkan: *Feza Günergun*)

Nuran Yıldırım, Sağlık Merkezi Olarak Osmanlı Saray Eczaneleri (Davetli konuşma)

Adem Şahin, James Joyce’un *Ulysses* Eserinde Bir Eczane: Sweny Eczanesi

Gizem Gülsoy-Toplan, *Mert Sandalcı*, *Afife Mat*, Anadoluhisarı’nda 89 Yıllık Bir Eczanenin Öyküsü

Aslı Cüldüz, *Nazlı Şencan*, Yeni Moda Eczanesi’nin Tarihi

Mert Sandalcı, *Cemal Sonsak*, Edremit Eczacılık Tarihi Araştırması

Üçüncü Oturum (Başkan: *K. Hüsnü Can Başer*)

Emre Dölen, Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nin Resmî Olmayan Tarihi (Davetli Konuşma)

Bahar Gürdal, Burcu Şen, Özlem Akbal, Otuz Yıllık Süreçte (1969-1979-1989) Bitkisel İlaçların İstatistiksel Değerlendirmesi

Çağrı Çağlar Sinmez, Gökhan Aslım, Aşkın Yaşar, İç Anadolu Bölgesi Halk Veteriner Hekimliğinde Dermatolojik Hastalıklarda Uygulanan Bitkisel Tedavi Örnekleri

Bülent Kıran, Elif Gizem Taşkıran, Geçmişten Günümüze İzmir'de Akademik Eczacılık Eğitimi

Özlem Akbal, Bahar Gürdal, Burcu Şen, Eczacı Sorunları, Dünü, Bugünü, Yarını

Dördüncü Oturum (Başkan: *Nuran Yıldırım*)

İlter Uzel, İstanbul Kodeksi'nden Sonra Codex Vindobonensis-93 (Davetli konuşma)

İbrahim Başağaoğlu, Burhan Akgün, Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanlarından Dr. Feridun Frik'in Türkiye'de İlaç Sanayii Gelişmelerine Katkıları

Kadircan Keskinbora, İbn Sina'nın al-Kanûn al-Sagîr Adlı Tıp Kitabı

Gülten Dinç, Eczacılık Tarihi Açısından Mehmed Ref'i ve Fenn-i Tertib-i Edviye Dersleri Kitabı

Burcu Şen, Özlem Akbal, Bahar Gürdal, Türk Eczacılık Tarihi Müzesi'nde Naşid Baylav Kitap Koleksiyonu

Beşinci Oturum (Başkan: *Ayten Altıntaş*)

Mevlut Sümer, Evliya Çelebi'nin Seyahatnâme'sinde Bahsi Geçen Tıp ve Eczacılık Konuları

Eyüp Talha Kocacık, Türk Farmakoloğ Birliği ve Süreli Yayını Farmakoloğ Üzerinde Bir İnceleme

Hasan Şahin, Afife Mat, 60 Yıldır Yayımlanan Bir Eczacılık Dergisi ve Mesleğimize Katkısı

M. Emin Gül, Sümer Eczanesi Uyuşturucu İlaç Kayıt Defteri (1954-1958) Üzerine Bir İnceleme

27 Mayıs 2014

Altıncı Oturum (Başkan: *İbrahim Başağaoğlu*)

Hüsrev Hatemi, Herbalizm Farmakoloji ve Farmakognozinin Bir Bölümü, Bir Alt Başlığıdır (Davetli Konuşma)

Ayten Altıntaş, Osmanlı Tıp Kitaplarına Göre Sülükle Tedavi (Davetli konuşma)

Betül Gül, Halil Tekiner, Türk Eczacılık Tarihi Toplantılarında Sunulan Bildiriler Üzerine İstatistiksel Bir Değerlendirme

Yedinci Oturum (Panel Oturumu) (Başkan: *Müberra Koşar*)

Panel: Türk Eczacılık Tarihi Toplantılarının Geleceği

Panelistler: Afife Mat, Nuran Yıldırım, Emre Dölen, Halil Tekiner

Sekizinci Oturum (Başkan: *İlter Uzel*)

Halit Erkiyetlioğlu, Modern Tıptan Önce Türk ve İslâm Devletlerinde Kullanılan İlaçlar

Dokuzuncu Oturum (Ödül töreni ve kapanış) (Başkan: *Ekrem Sezik*)

Eczacılık tarihi gezisi (Gevher Nesibe Darüşşifası ve Raşid Efendi Yazma Eserler Kütüphanesi)

28 Mayıs 2014 (Kapadokya gezisi)

Toplantı süresince *Şifa Tasları ve Tılsım Mühürler Sergisi* (Haluk Perk Koleksiyonu) düzenlenmiştir.

Poster bildiriler

Şeref Etker, 1929 Dünya Ekonomik Bunalımında Türkiye’de Hekimlerin Eczacılar Karşı Tutumu

Eyüp Talha Kocacık, Emre Dölen, 50 Yıllık Öyküsü: Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Esra Eroğlu Özkan, Afife Mat, Anadolu’nun Ağlayan Eczanesi 65 Milyon Yaşında!

Michèle Nicolas, Anadolu’nun Sağlık Hazinesi

Gülgüney Masalçı, Antik Mezopotamya’da Droglarla Tedavi

Gülşay Çoksarı, Nevzat Artık, Gülçin Saltan, Ethem Coşkun, Binlerce Yıllık Tecrübe: Macunlar

Şeref Etker, Bir Eczacılık Öğrencisinin Güncesinde 10 Kasım 1938

Selin Aktar, Gözde Elgin Cebe, Bitkisel Drogların Aktar-Eczahane-Eczane Serüveni

Halit Canatan, Halil Tekiner, Çağrı Çağlar Sinmez, Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü: Geçmiş, Bugünü ve Geleceği

Ayhan Altıntaş, Neşe Kırımer, Eskişehir Sıhhat Eczanesi’nde 1968-1978 Yılları Arasında Hazırlanan Majistral Reçetelerdeki Bitkisel Hammaddeler

Halil Tekiner, Eskişehirli Osman ibn Musa’nın *Risâle-i Hacâmat* (1860,1883) Adlı Kitabı Üzerine Bir İnceleme

Ayşe Baldemir, Selen İlgün, Geçmişte ve Günümüzde Çemenotu: *Trigonella foenum-graecum* L.

Mona Khorshidtalab, Gülin Renda, Geçmişten Günümüze Safran: Eczacılık Tarihindeki Yolculuğu

Haluk Perk, Burcu Özdemir, Haluk Perk Sağlık Müzesi Koleksiyonu’ndan Örneklerle Anadolu Ecza Havanlarının Tarihi Gelişimi

Eren Demirpolat, Ayşe Kübra Karaboğa, M. Betül Yerer Aycan, M. Mümtaz Mazıcioğlu, Hekimlerimiz Tarafından 1962 Yılında Kayseri’de Reçete Edilen Majistral Formüllerden Örnekler

İlter Uzel, Herbarium Vivum Medicinale Toxicum (1815)

Şeref Etker, İstanbul Eczanelerinin Islahı Hakkında 1914 Tebligatnamesi

Aşkın Yaşar, Çağrı Çağlar Sinmez, Gökhan Aslım, Konya Bölümü Halk Veteriner Hekimliğinde Kullanılan Bitkiler ve Bitkisel Tedaviler

Bülent Kıran, Eren Akçiçek, Meyan Kökü ve İzmir

Muhammed Uğur Poyraz, Afife Mat, Mucize Kabuk Kınakına ve Osmanlı Döneminde Sıtma

Ahmet Ulu, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl Ünver'in (1898-1986) Kayseri Tıp ve Eczacılık Tarihine Katkıları

Hayrettin Ordu, Meryem Temiz, Bahar Tunctan, Seyhan Şahan Fırat, Sağlıkın Sembolü: Gılgamış Destanı'ndan Asklepios'a Yılan

Ayten Arıkan, İbrahim Başağaoğlu, Sinoplu Göz Hekimi Mu'min bin Mukbil'in 'Miftahu'n-Nur ve Hazainu's-Surur' Eserinde Göz İlaçları

Ayşe Esra Güler, Sevdenur Karataş, Tarihin Önemli Sırrı: Gül, Gül Yağı ve Gülsuyu

Narin Sadıkoğlu, Tiryaklar: Antik Çağlardan Beri Her Derde Deva İlaç Ümidinin Sembolü

Ömer Hayiroğlu, Afife Mat, Türk Eczacılık Tarihi Müzesi İlaç Koleksiyonu

Leyla Paşayeva, Halil Tekiner, Türk-İslam Tababetinde Safranın Yeri

Halil Tekiner, İ. İpek Boşgelmez, Gülin Güvendik, Ayşe Eken, Burcu Ünlü Endirlik, Emre Dölen, Türkiye'de 1920'den Günümüze Kadar Basılmış Olan Toksikoloji Ders Kitaplarının İçerik ve Terminoloji Bakımından İncelenmesi

Selçuk Sevinç, Öztekin Algül, Türkiye'de Eczacılık Öğrencileri Meslek Örgütleri

2nd INTERNATIONAL CONGRESS OF EURASIAN MARITIME HISTORY (23-25 Temmuz 2014)

2012 yılında, I. Uluslararası Avrasya Denizcilik Tarihi Kongresi sırasında İstanbul'da kurulan International Association for Maritime Studies (IAMS-2012), 23-25 Temmuz 2014 tarihlerinde St. Petersburg'da, Historical and Cultural Center Lichnost Peterburga ile işbirliği içinde II. Uluslararası Avrasya Denizcilik Tarihi Kongresi'ni (2nd International Congress of Eurasian Maritime History) düzenlemiştir. Kongre programı <http://iams2012.org/wp-content/uploads/2015/02/Congress-2014-Program.pdf> adresinde yer almaktadır. Osmanlı dünyası ile bağlantılı olarak bilim, teknoloji ve haritacılık tarihi konusunda sunulan bildiriler aşağıda listelenmiştir.

Jean-Louis Bacqué-Grammont, Some aspects of the Knowledge of the Shores of the Crimea Among the Ottomans and Europe at the Turn of Modern Times

Paul Brun de Saint Hyppolyte, Pierre Brun de Saint Hyppolyte, Shipbuilder brothers Brun in France, Turkey and Russia

Ekim Zeynep Emel (Turkey): Comparison of the Black Sea and Marmara Sea Maps jointly produced by the Ottoman and Russian Sailors in the XIXth century wıth Ottoman maps

Jean-Charles Ducène, The Caspian Sea in Islamic Cartography

Feza Günergün, Michael Türkay, M. Namık Yalçın, Exploring the Sea of Marmara: The 1894 Maritime Expedition of the Russian Scientists on Board of the Ottoman Vessel Selanik.

Kahraman Şakul: Ottoman Navy at the Second Coalition Wars (1798-1802)

Cevat Ülkekel, Turkish-Russian combined surveying Works in the Sea of Marmara and in the Black Sea

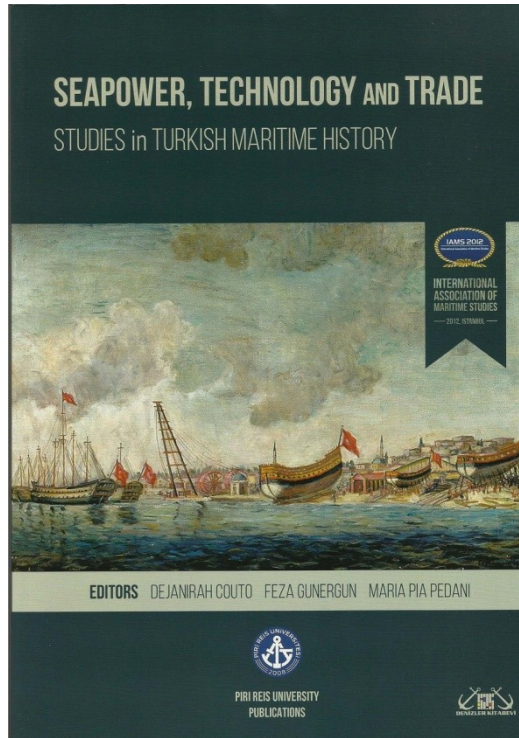
Emanuelle Vagnon-Chureau, Caspian Sea, Black Sea and the Baltic: Their integration in Mediterranean nautical charts (XIVth-XVIth century).

Sychev Vitaly (Russia), Shipbuilders brothers Brun in France, Turkey and Russia

Emir Yener, The Russian Battleship versus the Ottoman Galleon: A comparison of Ottoman and Russian Battlefield Technologies during Catherine the Great's Turkish Wars 1768-1792.

Gültekin Yıldız, How to defend the Turkish Straits against Russians.

Tuncay Zorlu, Jacques Balthazard Brun de Sainte Catherine's Maritime Activities in Russia

2012 kongresinin bildiri kitabı 2014 yılında İstanbul'da yayımlanmıştır: D. Couto, F. Günergun, M. P. Pedani, *Seapower, Trade and Technology*, İstanbul: Denizler Kitabevi & Piri Reis University, 2014, 604 pp. Kitapta yer alan makaleler listesi <http://www.bilimtarihi.org/kitaplik/202.htm> adresinde bulunmaktadır.

ÖLÜMÜNÜN 450. YILINDA MATRAKÇI NASUH, MATEMATİKÇİ, TARİHÇİ SANATÇI (27 Kasım 2014)

Unesco Türkiye Milli Komisyonu ile Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi'nin ortak etkinliği olarak, 27 Kasım 2014'te Ankara'da Bilkent Üniversitesi'nde düzenlenen bu sempozyum, değişik ülke ve üniversitelerden dilbilimcileri, bilim ve sanat tarihçilerini, tarihçi ve edebiyatçıları bir araya getirmiştir. Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Nuran Tezcan'ın tarafından düzenlenen etkinliğin programı aşağıda verilmiştir.

Açılış konuşmaları

Nuran Tezcan, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi

Gürcan Türkoğlu, UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkan Vekili

Haluk Dursun, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı

Nurhan Atasoy, Ressam Matrakçı Nasuh

Gottfried Hagen, Matrakçı Nasuh ve Osmanlı Haritalarında Zaman Görselleştirmesi

Birinci Oturum (Başkan: *Serpil Bağcı*)

Feza Günergun, Doğu Bilimi ile Batı Bilimi Arasında Osmanlılar

Yavuz Unat, 16. Yüzyılda Osmanlılarda Çok Yönlü bir Bilim İnsanı: Matrakçı Nasuh

Melek Dosay, Osmanlı Muhasiplerinden Matrakçı Nasuh

Zeynep Yürekli, Matrakçı Nasuh'a Atfedilen Resimli Yazmaların Üretim Süreci Üzerine Düşünceler

İkinci Oturum (Başkan: *Özer Ergenç*)

Walter Posch, Matrakçı Nasuh'tan Celâlzâde'ye Tarihçilik Siyasi Bir Meslektir: Elkas Mirza Olayı

Davut Erkan, Tarihçi Olarak Matrakçı Nasuh

İsmail Hakkı Aksoyak, Matrakçı Nasuh'un Tuhfetü'l-Guzâr'ı Üzerine

Kemal Özmen, Edebiyatta Matrakçı Nasuh: İlhan Berk'in "Galata" ve "Pera"sı

Efkan Çalıs, Matrak Oyunu

Efkan Çalıs ve Grubu'nun matrak oyunu gösterisi

SAHN-I SEMÂN'DAN DARÜLFÜNÛN'A OSMANLI'DA İLİM VE FİKİR DÜNYASI – I (19-21 Aralık 2014)

19-21 Aralık 2014 tarihlerinde İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde düzenlenen sempozyumun teması "İstanbul'un Fethinden Süleymaniye Medreselerinin Kuruluşuna Kadar Alimler, Müesseseler ve Fikri Eserler" olarak seçilmişti.

19 Aralık 2014 Cuma

Açılış Konuşmaları

Cemal Kafadar, Fatih Sultan Mehmed Döneminde Osmanlı Kültür Politikalarının Dönüşümü ve Medreselerin Değişen Çehresi

F. Jamil Ragep, Astronominin Değişen Yüzü (1200-1500)

Birinci Oturum: Fetih Sonrasında Osmanlıda Bilim (Başkan: *F. Jamil Ragep*)

Sally Ragep, Osmanlı Topraklarında Teorik Astronomi Tedrisatı

Robert G. Morrison, Fatih Sultan Mehmed ve II. Beyazıt'ın Hizmetindeki Musevi Alimler

Şermin Kalafat, Saray Dilinden Bilim Diline: Osmanlı Türkçesinin Üst Dil Oluşum Algisında Türkçenin Bilim Dili Olarak Yeri

İkinci Oturum: Eğitim ve Dil İlimleri (Başkan: *Abdurrahman Özdemir*)

Ayşe Zişan Furat, Fetih Sonrasında Osmanlı Eğitim Anlayışının Şekillenmesi: Klasik Dönem Müderrislik İmtihanları

Ali Benil, Fatih Dönemi Alimlerinden Musannifek (öl. 875/1470) ve Nahiv Usulüne Dair Görüşleri Üzerine Bir Değerlendirme

Sultan Şimşek: Sahn-ı Seman Medreselerinde Arap Belağatının Öğretimi ve Sekkâki'nin "Miftahu'l-Ulum'u"

Mehdin Çiftçi, *Sofu Mehmed Paşa Darülhadişi ve Osmanlı Eğitim Sistemi İçerisindeki Yeri*

20 Aralık 2014 Cumartesi**Üçüncü Oturum: Tefsir ve Hadis** (Başkan: *Zekeriya Güler*)

Mehmet Çiçek, Teftazânî'nin Keşşâf Hâşiyesine Hâşiyesi Bağlamında Ali Kuşçu'nun Şerhçiliği

Ziyad Aziz Alrawashdeh, "Sahn-ı Seman'ın Arap Müderrisleri: Şeyhülislam Alâüddin el-Arabi Örneği

Abdullah Taha İmamoğlu, "Taşköprüzade'ye göre Hadis İlmi ve Letaifü'n-Nebî adlı Kırk Hadis Risalesinin Tahlili

Mustafa Celil Altuntaş, Osmanlı Hadis Eğitiminde Meşâriku'l-Envâr

Dördüncü Oturum: Riyazi İlimler (Başkan: *İhsan Fazlıoğlu*)

Taha Yasin Arslan, Osmanlıların Mikat İlmine Katkıları: Mizânü'l-kevâkib Örneği

Hasan Umut, Risâle der İlm-i Hey'e'den el-Fethiyye'ye: Bir Metnin Osmanlı Dünyasında Dönüşümü

Ahmet Tunç Şen, 15. Yüzyıl Sonu ve 16. Yüzyıl Başı Osmanlı Ulema Sınıfı ve İlm-i Nücum Faaliyetleri

Mehmet Arıkan, Semâniye'den Süleymaniye'ye Osmanlı Ülkesinde Hendese

Beşinci Oturum: Kelam / Felsefe I (Başkan: *Ömer Mahir Alper*)

Tahsin Görgün, Osmanlı Düşüncesi (ilim ve fikir) Tarihi Hasıl Yazılır? Hayâli'nin Şerhü'l-Akâid Hâşiyesi Üzerinden Bazı Tesbit ve Teklifler

Ömer Türker, ‘Eşyanın Hakikatini Bilmek’ Ne Anlama Gelir? Hayâli Hâşiyesi’nden Mülhem Bir Analiz

Veysel Kaya, Molla Hüsrev’in (ö. 885/1480) İlm-i Kelâm’a Yaklaşımı: O Bir Kelam Karşıtı Mıydı?

Altıncı Oturum: Kelam / Felsefe II (Başkan: *Ömer Mahir Alper*)

Osman Demirci, Fatih Dönemi Osmanlı Medreselerinde Okutulan Kelam Metinlerinin Tercih Edilme Nedenleri Üzerine

Mehmet Fatih Arslan, Ali Kuşçu’nun Vücûd-i Zihnî Tasavvuru

21 Aralık 2015 Pazar

Yedinci Oturum: Fıkıh (Başkan: *Şükrü Özen*)

H. Yunus Apaydın, Şeyh Bedreddin’in Eleştirilerine Fâzıl Emir’den Cevaplar

Ahmet Hamdi Furat / Abdullah Tırabzon, Şeyhülislam Sadi Çelebi (ö.945 / 1538) ve Mecmûa-yı Fetâvâ İsimli Eseri

Samy Ayoub, Osmanlı Hanefî Düşüncesi Nedir? Devlet Mezhebi Paradigmasını Tekrar Düşünmek

Himmet Taşkömür, Mukaddimât-ı Erba’a Tartışmaları Bağlamında Osmanlı Hukuk Düşüncesi Üzerine Gözlemler

Sekizinci Oturum: Siyasi Otorite ve Ulemâ (Başkan: *Cemal Kafadar*)

Abdurrahman Atçıl, Sahn-ı Semân Medreseleri ve Ulemanın Osmanlı Devlet Bürokrasisine Katılması

Hüseyin Yılmaz, İran’dan Sünnî Kaçışı ve Osmanlı Devleti’nde Safevî Karşıtı Propagandanın Yaygınlaşması

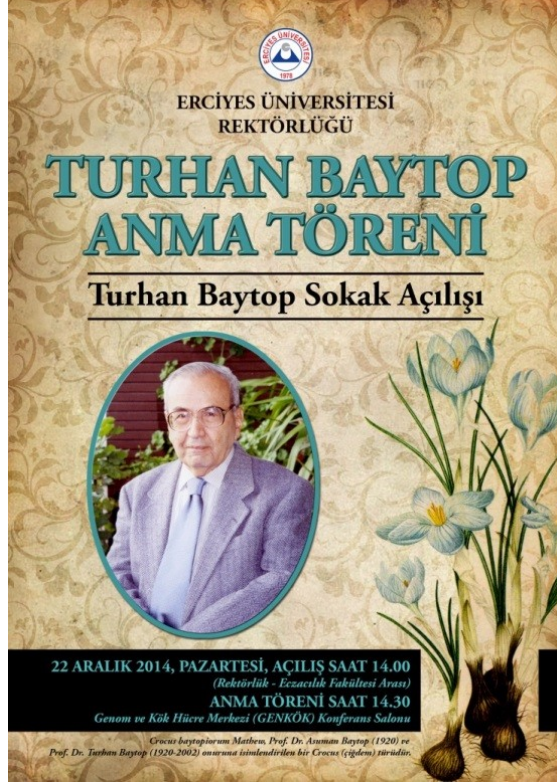
Hasan Karataş, Onbeşinci Yüzyılda Karamani Ulema ve Meşayih İlişki Ağları Üzerine Tebitler

Yunus Kaplan, Sosyal Adalet Açısından İhtisâb Müessesesi ve II. Bâyezid Kanunnamelerindeki Görünümü

TURHAN BAYTOP ANMA TÖRENİ (22 Aralık 2014)

Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü, bilime katkıda bulunmuş bilim insanlarının ismini üniversite yerleşkesi içindeki cadde ve sokaklarını vermeye başladı. Üniversite Yönetim Kurulu, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nin teklifi ve Türkiye’de eczacılık ve eczacılık tarihi araştırmalarına ve eğitime yaptığı katkılarına göz önüne alarak, Eczacı Prof. Dr. Turhan Baytop’un (1920-2002) adının Eczacılık Fakültesi’nin yanındaki sokağa verilmesini kararlaştırdı. 22 Aralık 2014’te, hafif yağın kar altında ve mavi balonlar uçurularak “Turhan Baytop Sokak”ın açılışı yapıldı. Açılışın ardından, Genom ve Kök Hücre Merkezi (GENKÖK) Konferans Salonu’nda “Turhan Baytop Anma Töreni” düzenlendi. Törende, Prof. Dr. Fahrettin Keleştemur (Erciyes Üniversitesi Rektörü), Prof. Dr. Ekrem Sezik (Türk Fitoterapi Derneği

Başkanı, Yeditepe Üniversitesi öğretim üyesi), Prof. Dr. Afife Mat (İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi Dekan Yard.), Prof. Dr. Müberra Koşar (Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanı) ve Prof. Dr. Feza Günergun (İstanbul Üniversitesi, Bilim Tarihi Bölümü Başkanı) birer konuşma yaptılar.

Y. Doç. Dr. Halil Tekiner, T. Baytop'un kızı F. Günergun'un hazırlamış olduğu "Turhan Baytop: Araştırmaya, Üretmeye ve Eğitime Adanmış Bir Ömür" adlı sunumu katılımcılarla paylaştı. Prof. Sezik ve Prof. Mat, uzun yıllar birlikte çalıştıkları T. Baytop ile ilgili üniversite anıları aktardılar. Profesör Sezik, hocası T. Baytop'un her zaman Türkiye'ye faydası olacak projelerin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çektiğini; öğrencilerine çok verimli çalışma konuları verdiğini (kendisine verdiği Türkiye'nin salepleri konusunu yıllarca çalışmasına rağmen hâlâ bitiremediğini); eczacılık tarihi merakını çevresine bulaştırdığını; derslerinin her zaman merak ve ilgi uyandırdığını; etrafındakileri fazla övmediğini; kendisine en küçük yardımda bulunanlara bile kitaplarında teşekkür ettiğini anlattı (Prof. Sezik'in toplantıyı tanıtan "Örnek bir kadirşinaslık," başlıklı yazısı, 20 Ocak 2015'te *Eczacı* dergisinde yayımlanmıştır (<http://www.eczacidergisi.com/ornek-bir-kadirsinaslik/>)).

Üniversite yerleşkelerinde bilim insanlarının ismini yaşatmak, örnek bir kadirşinaslık olmasının yanında, öğrencilerin dikkatini bilimin geçmişine çekmek bakımından da önemlidir. Bu proje tamamlandığında, Erciyes Üniversitesi, her sokağı bir bilim insanıyla anılan bir kampüse sahip olacaktır. Bir bilim ve eğitim kurumuna da bu yakışır. Bu projeyi başlatan Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. F. Keleştemur başta olmak üzere, gerçekleşmesinde emeği geçen ve geçmekte olan tüm üniversite mensuplarına teşekkür borçluyuz.

İSTANBUL SIFIR MERİDYENİ ÇALIŞTAYI: TARİH BOYUNCA KOORDİNAT SİSTEMLERİ VE HARİTACILIK (24 Aralık 2014)

İstanbul Aydın Üniversitesi'nin Bahçelievler Yerleşkesi'nde 24 Aralık 2014 günü gerçekleşen çalıştayın programı aşağıda sunulmuştur. Bilindiği gibi, 26 Aralık 1925 tarihli "Günün 24 Saate Taksimine Dair Kanun" uyarınca, alaturka saat terkedilerek, Türkiye'de ulusal saat sisteminde İzmit'ten geçen 30. Meridyen esas alınmış ve saatler Ocak 1926'dan itibaren Greenwich sıfır meridyenine göre belirlenmeye başlanmıştır. Ancak önceki yüzyıllarda, Ayasofya'dan (İstanbul) geçen meridyen, haritalarda başlangıç (0°)meridyeni olarak yer almıştır.

Açılış Konuşmaları (*Selami Gözenç, Adnan Ökten, Mustafa Aydın*)

Birinci Oturum (Başkan: *İlber Ortaylı*)

Türker Özkan, Dünyada Bilinen Sıfır Meridyen Noktaları

Yalçın Koçak, Greenwich Sıfır Meridyeni: Tarih Süreci ve Haritaların Dili – Rüstem Paşa

Yakup Emre, Müslüman Bilim Adamlarına Göre Başlangıç Meridyenleri

İkinci Oturum (Başkan: *Adnan Ökten*)

Hüseyin Turoğlu, Datum, Koordinat Sistemleri, Sayısal Coğrafya ve Teknolojileri

Cengizhan İpbüker, Koordinat Sistemleri ve Harita Projeksiyonları

Mesut Elibüyük, Ayasofya Meridyenine Göre Hazırlanan Haritalar: Tarihçesi

Orhan Sakin: Osmanlı Dönemi Harita ve Belge Örnekleri

Üçüncü Oturum (Başkan: *Saim Yeprem*)

Metin Tuncel, Başlangıç Meridyeni ve Saatler Meselesi

Adnan Ökten, Astrometrik Koordinat Sistemleri ve Zaman

Feza Günergun, Kaan Üçsu, Vakit Küreleri ve Osmanlı Türkiye'si'nde Saatleri Greenwich'e Göre Ayarlamak

Abdülaziz Bayındır, Başlangıç Meridyeni: Namaz Vakitlerinin Belirlenmesi

Dördüncü Oturum: Genel Değerlendirme ve Sonuç Bildirgesinin Yayınlanması

Scientific meetings organised in Turkey on the history of science, technology and pharmacy in 2014

This review article aims to record the papers presented at the following activities organised in Turkey in 2014: Conference series “Ottoman Seas: From the Mediterranean to the Indian Ocean” (Istanbul); XIth Meeting on the History of Turkish Pharmacy (Kayseri); Symposium commemorating the 450th anniversary of Matrakçı Nasuh’s death (Ankara); From Sahn-ı Semân to Darülfünun: Science and thinking in the Ottoman World – I (Istanbul); Ceremony commemorating Turhan Baytop (Kayseri); The Zero Meridian Workshop: Coordinate Systems and Cartography throughout the Ages (İstanbul). Papers on Ottoman maritime history presented at the 2nd International Congress on Eurasian Maritime Congress (St. Petersburg) are also included in this review.

Key words: History of science, history of pharmacy, maritime history, symposia, Turkey.

2014 yılında bilim, teknoloji ve eczacılık tarihi konularında Türkiye’de veya Türkiye bağlantılı olarak düzenlenen bazı etkinlikler

Bu derlemede, 2014 yılı içinde Türkiye’de veya Türkiye bağlantılı olarak düzenlenen bazı bilimsel etkinliklerin programları verilmiştir. Tanıtılan bilimsel etkinlikler şunlardır: “Osmanlı Denizleri: Akdeniz’den Hint Okyanusu’na” başlıklı konferans dizisi (Istanbul); XI. Türk Eczacılık Tarihi Toplantısı (Kayseri); II. Uluslararası Avrasya Denizcilik Tarihi Kongresi (St. Petersburg); Ölümünün 450. Yılında Matrakçı Nasuh, Matematikçi, Tarihçi Sanatçı Sempozyumu (Ankara); Sahn-ı Semân’dan Darülfünun’a Osmanlı’da İlim ve Fikir Dünyası – I (İstanbul); Turhan Baytop Anma Töreni (Kayseri); İstanbul Sıfır Meridyeni Çalıştay: Tarih Boyunca Koordinat Sistemleri ve Haritacılık (İstanbul).

Anahtar sözcükler: Bilim tarihi, eczacılık tarihi, denizcilik tarihi, sempozyum, Türkiye.